

betrekkingen, de vakgroep Nederlands op te bouwen van de Universitas Indonesia. Na zijn terugkeer naar Nederland in 1972, is hij altijd met Indonesië in contact gebleven. Zo heeft hij via het Leidse MA-programma een hele nieuwe generatie jonge Indonesische docenten opgeleid, die in Jakarta nu zelf de opleiding Nederlands verzorgen. Ook was hij betrokken bij de eerste Leidse dissertatie van een Indonesische taalkundige, de voorstudie voor een nieuw Nederlands-Indonesisch woordenboek van Soesie Moeimam in 1994. En altijd is hij blijven deelnemen aan de neerlandistiek-congressen die met regelmaat — in 1987, in 1995, in 2000 en in 2005 — in Jakarta gehouden werden.

Indonesië heeft hem nooit meer losgelaten, ook wetenschappelijk. Nog in 2005 verscheen er een mooi artikel van zijn hand over het Indisch-Nederlands in de bundel *Wereldnederlands* van Nicoline van der Sijs. In de loop der jaren heeft hij in *Ons Erfdeel* heel wat gepubliceerd over het Nederlands in Indonesië, onder andere in 1989 over het Nederlands als geheimtaal onder travestieten in Jakarta, en in *Ons Erfdeel* 2008/4 nog over de taalverhoudingen in de vroegere Nederlandse enclave in het dorpje Depok ten zuiden van Jakarta. Over het veldwerk dat hij voor deze publicaties gedaan had, kon hij smakelijk vertellen.

Daarnaast heeft hij al in 1983, samen met C.D. Grijns en L. Santa Maria, de publicatie verzorgd van *European loan-words in Indonesian*, en het is een grote voldoening voor hem geweest dat dit na vele jaren noeste arbeid in 2007 geresulteerd heeft in het standaardwerk dat hij samen met Russell Jones en C.D. Grijns uitgaf, *Loan-words in Indonesian and Malay*, waarin een internationaal gezelschap van geleerden de woorden behandelde die het Indonesisch ontleend heeft aan het Arabisch, het Chinees, het Engels, het Hindi, het Japans, het Nederlands, het Perzisch, het Portugees, het Sanskriet en het Tamil.

Vanaf 1972 ontwikkelde hij zich in Leiden tot een degelijk taalkundige, die naast de structurele beschrijving van de lexicale morfologie van de samengestelde werkwoorden in het Nederlands (in zijn dissertatie van 1975), ook samen met anderen een vernieuwend sociolinguïstisch onderzoek ondernam naar de uitspraak van het Leidse dialect. Het bekendst is hij wel door de bestseller die hij in

[T] IN MEMORIAM JAN W. DE VRIES (1937-2008)

Jan de Vries was onverwoestbaar. Althans, zo leek het altijd. Misschien heeft hij wel meer dan negen levens gehad. Hij was vaak ziek, en vaak voor een spoedopname in het ziekenhuis, maar altijd werd hij weer beter, en ook toen zijn gezichtsvermogen ernstig achteruit ging verlevendigde hij de bijeenkomsten waar hij aan deelnam door zijn scherp en snedig, soms hoekig commentaar, zijn opgewekt humeur, en de vele anekdotes die hij over allerlei mensen wist te vertellen.

De Vries was vanuit de onderwijspraktijk opgeklimmen en werd in 1969 in Jakarta aangesteld om daar, na het herstel van de diplomatieke

1993 samen met Roland Willemyns publiceerde, *Het verhaal van een taal: negen eeuwen Nederlands*, een belangrijk, aantrekkelijk vormgegeven en zeer leesbaar boek, dat in korte tijd vele herdrukken beleefde. Voorts kwamen mede dankzij zijn redactionele bijdrage in respectievelijk 1995 en 1996 de Japanse en de Indonesische versies tot stand van de door Omer Vandeputte geschreven en door Ons Erfdeel vzw uitgegeven brochure *Nederlands. Het verhaal van een taal*.

Bij zijn aanstelling tot hoogleraar Nederlandse taalkunde in Leiden in 1985 hield hij een interessante oratie over *Nederlands in vreemde mond*, en vervolgens heeft hij in Leiden een succesvolle vakgroep Dutch Studies opgebouwd, een unieke opleiding voor studenten Nederlands uit de wereld buiten de Lage Landen, die zich verder wilden bekwamen in de Nederlandse taal, literatuur, cultuur en samenleving. Vele van de bij hem afgestudeerde studenten zijn nu in de internationale neerlandistiek werkzaam op

allerlei plaatsen in de wereld. Het sprak dus vanzelf dat hij ook actief deelnam aan het werk van de Internationale Vereniging voor Neerlandistiek (IVN). Jarenlang heeft hij in het bestuur gezeten, en in de redactie van het blad *Neerlandica Extra Muros* (NEM), dat sinds 2008 door het leven gaat onder de naam *Internationale Neerlandistiek*.

Jan de Vries was een taalkundige die veel verder keek dan de muurtjes van zijn specialisme. Dat blijkt duidelijk uit de bundel opstellen over Nederlandse taalkunde, letterkunde en cultuur, *Kerven in een rots*, die hem bij zijn afscheid in 2001 werd aangeboden. Door zijn inzet als mens en als wetenschapper heeft hij zeer veel betekend voor het Nederlands in de Lage Landen, in Indonesië en in de wereld.

REINIER SALVERDA
